

Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (četrti senat)

z dne 11. marca 2015*

„Predhodno odločanje — Statut Evropskih šol — Pristojnost odbora Evropskih šol za pritožbe za odločanje o pogodbi o zaposlitvi za določen čas, sklenjeni med evropsko šolo in učiteljem, ki ga ni dodelila ali napotila država članica“

V združenih zadevah C-464/13 in C-465/13,

katerih predmet sta predloga za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ju je vložilo Bundesarbeitsgericht (Nemčija) z odločbama z dne 24. aprila 2013, ki sta prispeli na Sodišče 27. avgusta 2013, v postopkih

Europäische Schule München

proti

Silvani Oberto (C-464/13),

Barbari O’Leary (C-465/13),

SODIŠČE (četrti senat),

v sestavi L. Bay Larsen (poročevalec), predsednik senata, K. Jürimäe, sodnica, J. Malenovský, M. Safjan, sodnika, in A. Prechal, sodnica,

generalni pravobranilec: P. Mengozzi,

sodni tajnik: M. Aleksejev, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 15. maja 2014,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

- za Europäische Schule München H. Kunz-Hallstein, odvetnik,
- za S. Oberto in B. O’Leary A. Freiherr von Schorlemer, odvetnik,
- za Evropsko komisijo B. Eggers in J. Currall, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 4. septembra 2014

izreka naslednjo

* Jezik postopka: nemščina.

Sodbo

- 1 Predloga za sprejetje predhodne odločbe se nanašata na člen 27(2), prvi pododstavek, prvi stavek, Konvencije o Statutu Evropskih šol, sklenjene v Luxembourggu 21. junija 1994 med državami članicami in Evropskimi skupnostmi (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 16, zvezek 1, str. 16).
- 2 Ta predloga sta bila vložena v okviru dveh sporov med Europäische Schule München in S. Oberto oziroma B. O'Leary glede pristojnosti nemških sodišč za odločanje o tožbah, s katerima se predlaga, naj se preveri veljavnost omejitve trajanja njunih pogodb o zaposlitvi.

Pravni okvir

Dunajska konvencija

- 3 V skladu s členom 1 Dunajske konvencije o pravu mednarodnih pogodb z dne 23. maja 1969 (*Recueil des traités des Nations unies*, zv. 1155, str. 331, v nadaljevanju: Dunajska konvencija), naslovljenim „Področje uporabe te konvencije“, se ta konvencija uporablja za mednarodne pogodbe med državami.
- 4 Člen 3 Dunajske konvencije, naslovljen „Mednarodni sporazumi, ki jih ta konvencija ne zajema“, določa:

„Dejstvo, da se ta konvencija ne uporablja za mednarodne sporazume, sklenjene med državami in drugimi subjekti mednarodnega prava ali med temi drugimi subjekti mednarodnega prava, in mednarodne sporazume, ki niso sklenjeni pisno, ne vpliva na:

[...]

b) uporabo vseh v tej konvenciji navedenih pravil, ki bi za te sporazume veljala v skladu z mednarodnim pravom ne glede na to konvencijo;

[...]“

- 5 Člen 31 Dunajske konvencije, naslovljen „Splošno pravilo o razlagi“, določa:

„1. Mednarodna pogodba se razlaga v dobri veri v skladu z običajnim pomenom izrazov v mednarodni pogodbi v njihovem kontekstu ter glede na njen predmet in namen.

2. Za razlago mednarodne pogodbe [...]

3. [se] [s]kupaj s kontekstom [...] upoštevajo:

[...]

b) vsaka poznejša dejanska uporaba mednarodne pogodbe, na podlagi katere nastane dogovor pogodbenic v zvezi z razlago mednarodne pogodbe;

c) vsako ustrezno pravilo mednarodnega prava, ki se lahko uporablja v odnosih med pogodbenicami.

[...]“

Konvencija o Statutu Evropskih šol

6 V prvi, drugi, tretji in četrti uvodni izjavi Konvencije o Statutu Evropskih šol je navedeno:

„glede na to, da se zaradi zagotovitve ustreznega delovanja evropskih institucij od leta 1957 naprej za skupno izobraževanje otrok osebja Evropskih skupnosti ustanavljajo zavodi z imenom ‚Evropska šola‘;

glede na to, da si Evropske skupnosti prizadevajo zagotoviti skupno izobraževanje teh otrok in v ta namen prispevajo v proračun Evropskih šol;

ob upoštevanju, da je sistem Evropskih šol sistem posebne vrste; glede na to, da predstavlja obliko sodelovanja med državami članicami ter med njimi in Evropskimi skupnostmi, in hkrati v celoti priznava odgovornost držav članic za vsebino poučevanja in organizacijo njihovega izobraževalnega sistema ter za njihovo kulturno in jezikovno raznolikost;

glede na to, da:

[...]

— bi morali zagotoviti ustrezno pravno varstvo učnega osebja in drugih delavcev, ki jih zajema Statut, pred odločbami Sveta guvernerjev ali upravnih odborov šol; v ta namen bi morali ustanoviti Odbor za pritožbe s strogo omejeno pristojnostjo,

— pristojnost odbora za pritožbe v zvezi s civilnopravno in kazensko odgovornostjo ne bo posegala v pristojnost nacionalnih sodišč.“

7 Člen 7 te konvencije določa:

„Vse šole imajo naslednje skupne organe:

1. svet guvernerjev;
2. glavni tajnik;
3. odbora inšpektorjev;
4. odbor za pritožbe.

Vsako šolo upravlja upravni odbor in jo vodi ravnatelj.“

8 Člen 8(1) navedene konvencije določa:

„1. S pridržkom člena 28 svet guvernerjev sestavljajo:

- (a) predstavnik ali predstavniki na ministrski ravni vsake države članice v Evropskih skupnostih, pooblaščen za prevzemanje obveznosti v imenu vlade svoje države članice, pri čemer se razume, da ima vsaka država članica samo en glas;
- (b) član Komisije Evropskih skupnosti;
- (c) predstavnik, ki ga v skladu s členom 22 določi odbor delavcev (izmed učnega osebja);
- (d) predstavnik staršev učencev, ki ga v skladu s členom 23 določijo združenja staršev.“

9 Člen 12, točka 1, navedene konvencije določa:

„Svet guvernerjev v zvezi z upravnimi zadevami:

1. določi pravila o delu glavnega tajnika, ravnateljev, učnega osebja ter v skladu s členom 9(1)(a) o delu upravnega in pomožnega osebja.“

10 Člen 19, točki 4 in 6, Konvencije o Statutu Evropskih šol določa:

„S pridržkom členov 28 in 29 vsak upravni odbor, predviden v členu 7, sestavlja osem članov:

[...]

4. dva člana učnega osebja, od katerih je eden predstavnik osebja v sekundarnem izobraževanju ter drugi skupni predstavnik osebja v predšolskem in primarnem izobraževanju;

[...]

6. predstavnik upravnega in pomožnega osebja.“

11 V skladu s členom 21, drugi odstavek, te konvencije ima ravnatelj kompetence in kvalifikacije, kakršne se zahtevajo v njegovi državi za vodenje izobraževalne ustanove, ki daje zaključno spričevalo, s katerim se je mogoče vpisati na univerzo.

12 V skladu s členom 22, prvi odstavek, navedene konvencije se ustanovi odbor delavcev, ki ga sestavljajo izvoljeni predstavniki učnega osebja in upravnega ter pomožnega osebja vsake šole.

13 Člen 26 iste konvencije določa:

„Za spore med pogodbenicami v zvezi z razlago in uporabo Konvencije, ki jih ne reši svet guvernerjev, je izključno pristojno Sodišče Evropskih skupnosti.“

14 Člen 27(1), (2) in (7) Konvencije o Statutu Evropskih šol določa:

„1. Ustanovi se odbor za pritožbe.

2. Ko so izčrpane vse upravne poti, ima odbor za pritožbe izključno pristojnost na prvi in končni stopnji v kakršnih koli sporih glede uporabe te konvencije za vse osebe, ki jih zajema, razen upravnega in pomožnega osebja, in glede zakonitosti katerega koli akta, ki temelji na tej konvenciji, ali glede pravilnika, ki je na njej zasnovan, in škoduje takim osebam s strani odbora guvernerjev [ali] upravnega odbora šole pri izvajanju njihovih pooblastil, kakor jih določa ta konvencija. V primerih, ko gre za spore finančne narave, ima odbor za pritožbe neomejeno pristojnost.

Pogoji in podrobna pravila v zvezi s temi postopki se določijo, kakor je to ustrezno, s pravilnikom o delu učnega osebja ali s pogoji za zaposlitev učiteljev s krajšim delovnim časom ali s splošnim šolskim pravilnikom.

[...]

7. Drugi spori, v katerih so šole stranka, so v nacionalni pristojnosti. Ta člen zlasti ne vpliva na pristojnost nacionalnih sodišč v zvezi s civilnopravno in kazensko odgovornostjo.“

Pogoji za zaposlitev učiteljev s krajšim delovnim časom

- 15 Točke od 1.1 do 1.3 Pogojev za zaposlitev učiteljev s krajšim delovnim časom v Evropskih šolah, zaposlenih med 1. septembrom 1994 in 31. avgustom 2011 (v nadaljevanju: Pogoji za zaposlitev učiteljev s krajšim delovnim časom), ki ga je sprejel svet guvernerjev, določajo:

„1.1 Statut Evropskih šol določa, da so glavno učno osebje učitelji, ki jih države članice začasno napotijo.

1.2 Evropske šole poleg tega glavnega učnega osebja potrebujejo učitelje s krajšim delovnim časom [...].

1.3 V Pogojih za zaposlitev učiteljev s krajšim delovnim časom so predvidene letne pogodbe o zaposlitvi. Naloge učiteljev s krajšim delovnim časom se lahko iz leta v leto spremenijo glede na število ur pouka, ki jih ne morejo prevzeti napoteni učitelji.

[...]“

- 16 V skladu s točko 2 Pogojev za zaposlitev učiteljev s krajšim delovnim časom lahko ravnatelj zaposli učitelje s krajšim delovnim časom zaradi začasnih potreb.

- 17 Točki 3.2 in 3.4 navedenih pogojev v zvezi s pogoji zaposlovanja pomožnega učnega osebja določata:

„3.2 Določbe členov [...] in 80 Pravilnika za osebje, začasno napoteno na delo v Evropske šole, se uporabljajo za učitelje, ki jih je zaposlil ravnatelj.

[...]

3.4 Zakonodaja države, v kateri ima šola sedež

Ne glede na prej navedene določbe se za pogoje zaposlovanja in odpovedi pogodbe o zaposlitvi učiteljev s krajšim delovnim časom, učiteljev verouka in pomožnega osebja glede delovnih pogojev in razmerij, socialne varnosti ter davčnega prava uporablja zakonodaja države, v kateri ima šola sedež.

Za odločanje o sporih so pristojna sodišča države, v kateri ima šola sedež.“

Pravilnik za napoteno osebje

- 18 Člen 6(a) Pravilnika za osebje, začasno napoteno na delo v Evropske šole (v nadaljevanju: Pravilnik za napoteno osebje), ki ga je sprejel svet guvernerjev, določa:

„Zaposlitve iz tega pravilnika se razvrstijo v te kategorije:

a) Vodstveno osebje:

— ravnatelj

[...]“

19 Člen 80 Pravilnika za napoteno osebje določa:

„1. Odbor za pritožbe ima izključno pristojnost na prvi in končni stopnji v kakršnih koli sporih med vodstvenimi organi šole ter zaposlenimi glede zakonitosti akta, ki škoduje tem osebam. V primerih, ko gre za finančne spore, ima odbor za pritožbe neomejeno pristojnost.

2. Ne glede na določbe člena 77 je tožba pred odborom za pritožbe dopustna le:

— če je bila pri glavnem tajniku ali odboru inšpektorjev pred tem vložena upravna pritožba v smislu člena 79 tega pravilnika

in

— če je bila ta upravna pritožba predmet izrecne ali implicitne zavrnilne odločbe.

3. Ne glede na zgoraj navedeni odstavek 2 se lahko pri odboru za pritožbe vložijo neposredne tožbe zoper sklepe upravnih odborov šol in sveta guvernerjev.

[...]“

20 Člen 86 Pravilnika za napoteno osebje določa:

„Členi tega pravilnika, ki ustrezajo členom v Kadrovskih predpisih za uradnike Evropskih skupnosti, se razlagajo glede na merila, ki jih uporablja Komisija.“

Nemško pravo

21 Člen 20 zakona o sodiščih (Gerichtsverfassungsgesetz) določa:

„[...]“

2. Poleg tega nemška sodišča niso pristojna za [...] osebe, če so te v skladu s splošnimi pravili mednarodnega prava, na podlagi mednarodnih sporazumov ali drugih pravnih predpisov izključene iz take pristojnosti.“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

22 S. Oberto in B. O'Leary sta učiteljici s krajšim delovnim časom v Europäische Schule München, ki to delo opravljata od leta 1998 oziroma 2003. Njune pogodbe o poučevanju, ki jih je podpisal ravnatelj te šole, so bile vsakič sklenjene za določen čas enega leta. Njuni zadnji pogodbi o poučevanju z dne 13. julija 2010 sta se nanašali na obdobje od 1. septembra 2010 do 31. avgusta 2011.

23 Člen 10 pogodb o poučevanju z dne 13. julija 2010, ki sta bili sklenjeni med ravnateljem Europäische Schule München in S. Oberto oziroma B. O'Leary, je določal:

„Pravo, ki se uporabi, in sodna pristojnost

1. Za razmerje na podlagi pogodbe o poučevanju se uporabijo, v navedenem zaporedju, določbe te pogodbe, ‚novi pogoji za zaposlitev‘ in določbe Pravilnika za napoteno osebje [...], ki se uporabljajo na podlagi točke 3.2 novih pogojev za zaposlitev. Nemško pravo se v skladu s točko 3.4 pogojev za

zaposlitev uporabi le, če ta pogodba ali predpisi o Evropskih šolah, ki se uporabljajo za pogodbo, ne vsebujejo določb in samo v delu, v katerem se ta pravna praznina nanaša na delovne pogoje in razmerja, ki niso urejena s to pogodbo, socialno varnost ter davčno pravo.

2. Za spore iz te pogodbe med šolo in učiteljem s krajšim delovnim časom je zato na podlagi člena 80 Pravilnika za napoteno osebje [...] izključno pristojen odbor Evropskih šol za pritožbe, če so pravna razmerja strank urejena s pogodbo in predpisi o Evropskih šolah. Nemška državna sodišča so v skladu s točko 3.4 Pogojev za zaposlitev učiteljev s krajšim delovnim časom [...] pristojna le glede sporov med šolo in učiteljem s krajšim delovnim časom, ki se nanašajo izključno na vprašanja, za katera se v skladu z zgoraj navedenim odstavkom 1 uporabi nemško pravo.“

24 S. Oberto in B. O'Leary sta s tožbama, vloženima pri Arbeitsgericht München (delovno sodišče v Münchnu), izpodbijali enoletno omejitev trajanja svojih pogodb o zaposlitvi. Pred Arbeitsgericht München sta zatrjevali, da so nemška sodišča pristojna za odločanje o veljavnosti omejitev trajanja njunega delovnega razmerja. Arbeitsgericht München je z vmesno sodbo, kljub ugovoru nedopustnosti, ki ga je uveljavljala Europäische Schule München, tožbi razglasilo za dopustni.

25 Ker Europäische Schule München s pritožbo ni uspela, je vložila revizijo pri Bundesarbeitsgericht (zvezno delovno sodišče). Europäische Schule München je pred tem sodiščem navedla, da nemški pravni red zanjo ne velja, ker ima v sporu o glavni stvari izključno pristojnost odbor Evropskih šol za pritožbe.

26 V zvezi s tem se Bundesarbeitsgericht sprašuje o pristojnosti nemških sodišč za odločanje v sporu o glavni stvari. Predložitveno sodišče meni, da je odločitev, ki jo bo moralo sprejeti glede te pristojnosti, odvisna od razlage člena 27(2), prvi pododstavek, prvi stavek, Konvencije o Statutu Evropskih šol.

27 V teh okoliščinah je Bundesarbeitsgericht prekinilo odločanje in Sodišču z vsako predložitveno odločbo v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Ali je treba člen 27(2), [prvi pododstavek], prvi stavek, Konvencije o Statutu Evropskih šol razlagati tako, da spadajo učitelji s krajšim delovnim časom, zaposleni na evropski šoli, ki jih niso napotile države članice, med osebe, ki jih zajema Konvencija o Statutu Evropskih šol, in da niso – kot je to upravno in pomožno osebje – izključeni iz uporabe te ureditve?

2. Če bi Sodišče na prvo vprašanje odgovorilo pritrdilno:

Ali je treba člen 27(2), [prvi pododstavek], prvi stavek, Konvencije o Statutu Evropskih šol razlagati tako, da je s to ureditvijo zajeta tudi zakonitost aktov, ki jih je ravnatelj šole pri izvajanju svojih pooblastil [...] sprejel v škodo učiteljev s krajšim delovnim časom in ki temeljijo na Konvenciji ali predpisih, sprejetih na podlagi te konvencije?

3. Če bi Sodišče na drugo vprašanje odgovorilo pritrdilno:

Ali je treba člen 27(2), [prvi pododstavek], prvi stavek, Konvencije o Statutu Evropskih šol razlagati tako, da je tudi sklenitev dogovora med ravnateljem evropske šole in učiteljem s krajšim delovnim časom o omejitvi trajanja delovnega razmerja akt, ki ga je ravnatelj sprejel v škodo učitelja s krajšim delovnim časom?

4. Če bi Sodišče na drugo ali tretje vprašanje odgovorilo nikalno:

Ali je treba člen 27(2), [prvi pododstavek], prvi stavek, Konvencije o Statutu Evropskih šol razlagati tako, da ima v njem naveden odbor za pritožbe, ko so izčrpane vse upravne poti, izključno pristojnost na prvi in zadnji stopnji za odločanje v sporih glede omejitve trajanja pogodbe

o zaposlitvi, ki jo je ravnatelj šole sklenil z učiteljem s krajšim delovnim časom, če ta sporazum odločilno temelji na zahtevi sveta guvernerjev iz točke 1.3 Pogojev za zaposlitev učiteljev s krajšim delovnim časom, ki določa letne pogodbe o zaposlitvi?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Pristojnost Sodišča

- 28 S. Oberto in B. O'Leary sta izpodbijali pristojnost Sodišča za razlago določb Konvencije o Statutu Evropskih šol, ker te ni mogoče šteti za del prava Unije.
- 29 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je sporazum, ki ga Svet Evropske unije sklene v skladu s členoma 217 PDEU in 218 PDEU, kar zadeva Evropsko unijo, akt institucije Unije v smislu člena 267, prvi odstavek, točka (b), PDEU, da tvorijo od začetka veljavnosti takega sporazuma njegove določbe sestavni del pravnega reda Unije in da je v okviru tega pravnega reda Sodišče pristojno za predhodno odločanje o razlagi tega sporazuma (glej sodbo Demirel, 12/86, EU:C:1987:400, točka 7).
- 30 Enako velja za mednarodni sporazum, kakršna je Konvencija o Statutu Evropskih šol, ki so jo na podlagi člena 235 Pogodbe ES (postal člen 308 ES, ki je postal člen 352 PDEU) sklenile Evropske skupnosti, ki so bile za to pooblaščne s Sklepom Sveta 94/557/ES, Euratom z dne 17. junija 1994 o pooblastitvi Evropske skupnosti in Evropske skupnosti za atomsko energijo za podpis in sklenitev Konvencije o opredelitvi statuta Evropskih šol (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 16, zvezek 1, str. 14).
- 31 Sodišče je zato pristojno za predhodno odločanje o razlagi te konvencije in aktov, sprejetih na njeni podlagi.

Uvodne ugotovitve

- 32 Najprej je treba opozoriti, da je sistem Evropskih šol sistem posebne vrste, ki z mednarodnim sporazumom predstavlja obliko sodelovanja med državami članicami ter med njimi in Unijo (glej sodbo Miles in drugi, C-196/09, EU:C:2011:388, točka 39).
- 33 Iz sodne prakse je tudi razvidno, da Evropske šole pomenijo mednarodno organizacijo, ki je kljub funkcionalnim vezem z Unijo formalno ločena od nje in njenih držav članic (glej v tem smislu sodbo Miles in drugi, EU:C:2011:388, točka 42).
- 34 Če je torej je Konvencija o Statutu Evropskih šol, kar zadeva Unijo, akt institucije Unije v smislu člena 267, prvi odstavek, točka (b), PDEU, zanjo tako velja tudi mednarodno pravo in glede njene razlage zlasti mednarodno pogodbeno pravo (glej v tem smislu sodbo Brita, C-386/08, EU:C:2010:91, točka 39).
- 35 Mednarodno pogodbeno pravo je bilo v bistvenem kodificirano z Dunajsko konvencijo. V skladu s členom 1 te konvencije se ta uporablja za mednarodne pogodbe med državami. Vendar pa v skladu s členom 3(b) navedene konvencije dejstvo, da se ta konvencija ne uporablja za mednarodne sporazume, sklenjene med državami in drugimi subjekti mednarodnega prava, ne vpliva na uporabo vseh pravil, navedenih v Dunajski konvenciji in ki bi za te sporazume veljala v skladu z mednarodnim pravom ne glede na to konvencijo.

- 36 Iz tega sledi, da se pravila Dunajske konvencije uporabljajo za sporazume, sklenjene med državami članicami in mednarodno organizacijo, kot je Konvencija o Statutu Evropskih šol, če ta pravila izvirajo iz običajnega mednarodnega prava. Zадnjenavedeno konvencijo je treba zato razlagati na podlagi teh pravil (glej v tem smislu sodbo Brita, EU:C:2010:91, točka 41).
- 37 V skladu s členom 31 Dunajske konvencije, ki odraža običajno mednarodno pravo (glej v tem smislu sodbo Komisija/Finska, C-118/07, EU:C:2009:715, točka 39), se mednarodna pogodba razlaga v dobri veri v skladu z običajnim pomenom izrazov v mednarodni pogodbi v njihovem kontekstu ter glede na njen predmet in namen (glej sodbo Brita, EU:C:2010:91, točka 43).
- 38 Poleg tega je treba v skladu s členom 31(3)(b) Dunajske konvencije pri razlagi mednarodne pogodbe upoštevati vsako poznejšo dejansko uporabo mednarodne pogodbe, na podlagi katere nastane dogovor pogodbenic v zvezi z njeno razlago.

Prvo vprašanje

- 39 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba člen 27(2), prvi pododstavek, prvi stavek, Konvencije o Statutu Evropskih šol razlagati tako, da spadajo učitelji s krajšim delovnim časom, zaposleni na evropski šoli, ki jih niso napotile države članice, med osebe, ki so zajete v tej določbi, in da niso – kot je to upravno in pomožno osebje – izključeni iz uporabe te ureditve.
- 40 V zvezi s tem je treba navesti, da ima v skladu s členom 27(2), prvi pododstavek, prvi stavek, in drugi pododstavek, te konvencije, ko so izčrpane vse upravne poti, na eni strani odbor Evropskih šol za pritožbe izključno pristojnost na prvi in zadnji stopnji v kakršnih koli sporih glede uporabe te konvencije za vse osebe, ki jih zajema, razen upravnega in pomožnega osebja, in na drugi strani, da se pogoji in podrobna pravila v zvezi s temi postopki določijo, kakor je to ustrezno, s pravilnikom o delu učnega osebja ali s pogoji za zaposlitev učiteljev.
- 41 Tako je iz besedila člena 27(2) Konvencije o Statutu Evropskih šol razvidno, da učitelji s krajšim delovnim časom spadajo med osebe, ki so zajete v prvem pododstavku, prvi stavek, te določbe navedene konvencije, drugače kot upravno in pomožno osebje, ki je iz te določbe izključeno.
- 42 Tako razlago med drugim potrjuje tudi sobesedilo, v katerega je umeščen člen 27(2) Konvencije o Statutu Evropskih šol.
- 43 Kot je navedla Komisija v stališčih, je namreč iz te konvencije, predvsem iz njenih členov 19, točki 4 in 6, ter 22, prvi odstavek, razvidno, da ta konvencija jasno razlikuje med učnim osebjem na eni strani ter upravnim in pomožnim osebjem na drugi.
- 44 Zato je na prvo vprašanje treba odgovoriti, da je treba člen 27(2), prvi pododstavek, prvi stavek, Konvencije o Statutu Evropskih šol razlagati tako, da učitelji s krajšim delovnim časom, zaposleni na evropski šoli, ki jih niso napotile države članice, spadajo med osebe, ki so zajete v tej določbi, drugače kot upravno in pomožno osebje, ki je iz te določbe izključeno.

Tretje vprašanje

- 45 Predložitveno sodišče s tretjim vprašanjem, ki ga je treba preučiti pred drugim vprašanjem, sprašuje, ali je treba člen 27(2), prvi pododstavek, prvi stavek, Konvencije o Statutu Evropskih šol razlagati tako, da je dogovor o omejitvi trajanja delovnega razmerja iz pogodbe o zaposlitvi, sklenjeni med ravnateljem evropske šole in učiteljem s krajšim delovnim časom, akt, ki učitelju s krajšim delovnim časom škoduje.

- 46 V zvezi s tem je treba navesti, da ta konvencija ne opredeljuje pojma „akt, ki [...] škoduje“ iz njenega člena 27(2), prvi pododstavek, prvi stavek.
- 47 Kot sta navedli Europäische Schule München in Komisija, se jezikovne različice navedene konvencije razlikujejo glede izraza „akt, ki [...] škoduje“, v nekaterih med njimi, predvsem v španski, angleški, francoski in italijanski, so uporabljeni izrazi „un acto“, „any act“, „un acte“ oziroma „un atto“, ki imajo širši pomen od izraza, ki je uporabljen v nemški različici, namreč „Entscheidung“, torej dobesedno „odločba“.
- 48 V zvezi s tem je treba spomniti, da ima v skladu s peto alineo v četrti uvodni izjavi Konvencije o Statutu Evropskih šol ta konvencija med številnimi cilji tudi cilj zagotoviti ustrezno pravno varstvo učnega osebja in drugih delavcev, ki jih zajema ta konvencija, pred odločbami sveta guvernerjev ali upravnih odborov šol.
- 49 Ker poleg tega niti v navedeni konvenciji niti v določbah, sprejetih za njeno uporabo, ki jih je treba upoštevati na podlagi člena 31(3)(c) Dunajske konvencije, ni ničesar, kar bi temu nasprotovalo, je treba zlasti glede na cilj, ki je poudarjen v prejšnji točki te sodbe, v tem primeru dati prednost široki razlagi pojma „akt, ki [...] škoduje“.
- 50 Poudariti je treba, da v skladu s členom 27(2), drugi pododstavek, Konvencije o Statutu Evropskih šol Pogoji za zaposlitev učiteljev s krajšim delovnim časom, ki med drugim določajo pogoje in podrobna pravila v zvezi s postopki, uvedenimi pred odborom za pritožbe, v točki 3.2 določajo, da se člen 80 Pravilnika za napoteno osebje, ki spada v naslov VII o pravnih sredstvih, uporablja tudi učitelje s krajšim delovnim časom, ker ima odbor Evropskih šol za pritožbe izključno pristojnost na prvi in zadnji stopnji za odločanje v kakršnih koli sporih med vodstvenimi organi Evropskih šol in učitelji s krajšim delovnim časom glede zakonitosti „akta, ki [...] škoduje tem osebam“.
- 51 V zvezi s tem je treba ugotoviti, da je člen 80(1) Pravilnika za napoteno osebje oblikovan podobno kot člen 91 Kadrovske predpisev za uradnike Evropskih skupnosti (Uredba Sveta (EGS, Euratom, ESPJ) št. 259/68 z dne 29. februarja 1968 o določitvi kadrovske predpisev za uradnike in pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev Evropskih skupnosti ter o uvedbi posebnih ukrepov, ki se začasno uporabljajo za uradnike Komisije (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 1, zvezek 2, str. 5)), na podlagi katerega je Sodišče Evropske unije pristojno za vse spore med Unijo in katero koli osebo, za katero veljajo ti kadrovske predpisi, v zvezi z zakonitostjo akta, ki ima negativne posledice za to osebo v smislu člena 90(2) teh kadrovske predpisev.
- 52 Poleg tega se v skladu s členom 86 Pravilnika za napoteno osebje členi tega pravilnika, ki ustrezajo členom v Kadrovske predpiseh za uradnike Evropske unije, razlagajo glede na merila, ki jih uporablja Komisija.
- 53 V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča je mogoče le tiste akte, ki se neposredno in posamično nanašajo na pravni položaj zadevnih oseb, šteti za akte, ki škodujejo. Enako je Sodišče večkrat razložilo pojem „akt, ki ima negativne posledice“ v smislu člena 90 Kadrovske predpisev za uradnike Evropske unije, ki zajema vse akte, ki lahko neposredno vplivajo na določen pravni položaj (glej zlasti sklep Strack/Komisija, C-237/06 P, EU:C:2007:156, točka 62 in navedena sodna praksa).
- 54 Poleg tega je Sodišče v okviru spora med pomožnim uslužbencem in Komisijo že presodilo, da je bil „akt, ki ima negativne posledice“ v smislu člena 90(2) teh kadrovske predpisev v tem primeru pogodba o zaposlitvi (glej sodbo Castagnoli/Komisija, 329/85, EU:C:1987:352, točka 11).
- 55 Zato je pogodbo o zaposlitvi učitelja s krajšim delovnim časom treba šteti za „akt, ki škoduje“ v smislu člena 80 Pravilnika za napoteno osebje, *a fortiori* kadar, kot v tem primeru, zakon, ki se uporabi, določa pogodbeni element, kot je trajanje te pogodbe, ki neposredno izhaja iz uporabe točke 1.3 Pogojev za zaposlitev učiteljev s krajšim delovnim časom.

56 Glede na navedeno je na tretje vprašanje treba odgovoriti, da je treba člen 27(2), prvi pododstavek, prvi stavek, Konvencije o Statutu Evropskih šol razlagati tako, da ne nasprotuje temu, da se dogovor o omejitvi trajanja delovnega razmerja iz pogodbe o zaposlitvi, sklenjene med šolo in učiteljem s krajšim delovnim časom, šteje za akt, ki učitelju s krajšim delovnim časom škoduje.

Drugo vprašanje

57 Predložitveno sodišče z drugim vprašanjem sprašuje, ali je treba člen 27(2), prvi pododstavek, prvi stavek, Konvencije o Statutu Evropskih šol razlagati tako, da akt, ki ga ravnatelj šole sprejme pri izvajanju svojih pristojnosti, spada v to določbo.

58 Pojasniti je treba, da aktov ravnatelja le na podlagi dejstva, da niso izrecno omenjeni v členu 27(2), prvi pododstavek, prvi stavek, navedene konvencije, ni mogoče izključiti iz področja uporabe te določbe.

59 Po eni strani je namreč treba opozoriti, da se v skladu s členom 27(2), drugi pododstavek, Konvencije o Statutu Evropskih šol pogoji in podrobna pravila v zvezi s postopki, uvedenimi pred odborom za pritožbe, določijo, kakor je to ustrezno, s pravilnikom o delu učnega osebja ali s pogoji za zaposlitev učiteljev s krajšim delovnim časom.

60 Po drugi strani je treba Konvencijo o Statutu Evropskih šol razlagati predvsem v skladu s členom 31 Dunajske konvencije, na podlagi katerega se upošteva vsako ustrezno pravilo mednarodnega prava, ki se lahko uporablja v odnosih med pogodbenicami, velik pomen pa je treba nameniti vsaki poznejši dejanski uporabi prvo navedene konvencije.

61 V zvezi s tem in kot je razvidno iz sodne prakse Meddržavnega sodišča, lahko poznejša praksa pri uporabi mednarodne pogodbe prevlada nad jasnim besedilom te pogodbe, če ta praksa izraža soglasje strank (Meddržavno sodišče, sodba z dne 15. junija 1962 v zadevi Temple de Préah Vihéar (Kambodža proti Tajski), Zbirka odločb, 1962, str. 6).

62 Zato se je treba za določitev pomena besedne zveze „akt[, sprejet] s strani odbora guvernerjev [ali] upravnega odbora šole“ iz člena 27(2), prvi pododstavek, prvi stavek, Konvencije o Statutu Evropskih šol uporabiti vsako ustrezno pravilo mednarodnega prava, ki se lahko uporablja v odnosih med pogodbenicami, velik pomen pa je treba nameniti vsaki poznejši dejanski uporabi te konvencije.

63 V obravnavanem primeru je treba ugotoviti, da se v skladu s členom 80 Pravilnika za napoteno osebje, na katerega napotuje točka 3.2 Pogojev za zaposlitev učiteljev s krajšim delovnim časom in ki v skladu s členom 27(2), drugi pododstavek, Konvencije o Statutu Evropskih šol določa nekatere pogoje in podrobna pravila v zvezi s postopki, uvedenimi pred odborom Evropskih šol za pritožbe, izključna pristojnost tega odbora razširja na vse spore med vodstvenimi organi Evropskih šol in člani osebja glede zakonitosti akta, ki škoduje tem članom. Iz člena 7, zadnji odstavek, te konvencije v povezavi z njenim členom 21, drugi odstavek, in člena 6(a) ter Priloge I k Pravilniku za napoteno osebje je med drugim razvidno, da je ravnatelj evropske šole vodstveni organ te šole.

64 Besedilo člena 80 Pravilnika za napoteno osebje se tako razlikuje od besedila člena 27(2), prvi pododstavek, prvi stavek, Konvencije o Statutu Evropskih šol.

65 Na podlagi navedenega člena 80 se je potem razvila praksa odločanja odbora Evropskih šol za pritožbe, po kateri je mogoče vložiti tožbe zoper akte vodstvenih organov Evropskih šol, ki škodujejo. To prakso je treba šteti kot poznejšo prakso pri uporabi Konvencije o Statutu Evropskih šol v smislu člena 31(3)(b) Dunajske konvencije.

66 Stranke podpisnice te konvencije niso nikoli oporekale tej praksi. Njihovo neoporekanje je tako treba šteti kot izraz njihovega tihega soglasja s to prakso.

- 67 Iz tega sledi, da je treba navedeno prakso, ki temelji na členu 80 Pravilnika za napoteno osebje, opredeliti kot dosežen sporazum strank glede razlage člena 27(2), prvi pododstavek, prvi stavek, Konvencije o Statutu Evropskih šol. Prav ta praksa ima zato lahko prednost pred besedilom zadnjenavedene določbe, ki jo je treba razumeti tako, da ne nasprotuje temu, da se šteje, da akti vodstvenih organov Evropskih šol načeloma spadajo na področje uporabe navedene določbe.
- 68 V zvezi z učinkom točke 3.4 Pogojev za zaposlitev učiteljev s krajšim delovnim časom na spor o glavni stvari je treba opozoriti, da so na podlagi te določbe sodišča države, v kateri ima evropska šola sedež, pristojna za reševanje morebitnih sporov glede pogojev zaposlovanja in odpovedi pogodbe o zaposlitvi učiteljev s krajšim delovnim časom, učiteljev verouka in pomožnega osebja, za katere se uporablja zakonodaja države, v kateri ima ta šola sedež, glede delovnih pogojev in razmerij, socialne varnosti ter davčnega prava, ne glede na prej navedene določbe.
- 69 Ker pa se ta spor nanaša na omejitev trajanja pogodbe o zaposlitvi, kot je določeno v točki 1.3 Pogojev za zaposlitev učiteljev s krajšim delovnim časom, zanj ne morejo biti pristojna sodišča države, v kateri ima zadevna evropska šola sedež. Ta ugotovitev je dalje izražena tudi v členu 10, točka 2, pogodb o zaposlitvi, sklenjenih med strankami v postopku v glavni stvari.
- 70 Iz tega sledi, da je treba točke 1.3, 3.2 in 3.4 Pogojev za zaposlitev učiteljev s krajšim delovnim časom razlagati tako, da ima v sporu glede zakonitosti dogovora o omejitvi trajanja delovnega razmerja iz pogodbe o zaposlitvi, sklenjeni med učiteljem s krajšim delovnim časom in ravnateljem evropske šole, izključno pristojnost odbor Evropskih šol za pritožbe.
- 71 V nasprotju s trditvami S. Oberto in B. O'Leary na obravnavi je dalje treba navesti, da ta razlaga upoštevni določb Konvencije o Statutu Evropskih šol in Pogojev za zaposlitev učiteljev s krajšim delovnim časom, v skladu s katero ima odbor za pritožbe izključno pristojnost za odločanje v sporu, kakršen je spor iz postopka v glavni stvari, ne posega v pravico zadevnih oseb do učinkovitega sodnega varstva.
- 72 V zvezi z odborom Evropskih šol za pritožbe je Sodišče presodilo, da izpolnjuje vse značilnosti, na podlagi katerih ga je mogoče opredeliti kot „sodišče“ v smislu člena 276 PDEU, zlasti glede zakonske podlage organa, njegove stalnosti, obveznosti njegove sodne pristojnosti, kontradiktornosti postopka, njegove uporabe pravnih pravil in njegova neodvisnosti, razen dejavnika, da pripada eni od držav članic (glej v tem smislu sodbo Miles in drugi, C-196/09, EU:C:2011:388, točke od 37 do 39).
- 73 Dalje je treba poudariti, da na podlagi člena 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah načelo učinkovitega sodnega varstva ne zagotavlja pravice do dvostopenjskega sodnega varstva, ampak le pravico do dostopa do sodišča (glej sodbo z dne 17. julija 2014, Sánchez Morcillo in Abril García, C-169/14, EU:C:2014:2099, točka 36).
- 74 Nazadnje, čeprav je Sodišče v sodbi Miles (EU:C:2011:388, točke od 43 do 45) navedlo, da ni pristojno za odgovor na vprašanje, ki ga je postavil odbor Evropskih šol za pritožbe, ker ta ni „sodišče države članice“ v smislu člena 267 PDEU, je tudi priznalo, da bi odbor za pritožbe lahko imel možnost oziroma celo obveznost, da v okviru spora med učitelji, ki so napoteni v evropsko šolo, in to šolo, v katerem je treba uporabiti splošna načela prava Unije, na Sodišče vloži predlog za sprejetje predhodne odločbe, vendar da je v pristojnosti držav članic, da spremenijo trenutno veljavni sistem sodnega varstva, ki je bil uveden s Konvencijo o Statutu Evropskih šol.
- 75 Zato je treba šteti, da obveznost toženih strank v postopku v glavni stvari, da svoj spor glede zakonitosti dogovora o omejitvi trajanja delovnega razmerja iz pogodbe o zaposlitvi, ki sta ju sklenili z ravnateljem Europäische Schule München, predložita odboru Evropskih šol za pritožbe, ki odloča na prvi in zadnji stopnji in ki Sodišču ne more predložiti predloga za sprejetje predhodne odločbe, ne posega v njuno pravico do učinkovitega sodnega varstva.

76 Glede na navedene preudarke je treba na drugo vprašanje odgovoriti, da je treba člen 27(2), prvi pododstavek, prvi stavek, Konvencije o Statutu Evropskih šol razlagati tako, da ne nasprotuje temu, da akt, ki ga ravnatelj evropske šole sprejme pri izvajanju svojih pooblastil, načeloma spada v to določbo. Točke 1.3, 3.2 in 3.4 Pogojev za zaposlitev učiteljev s krajšim delovnim časom je treba razlagati tako, da ima v sporu glede zakonitosti dogovora o omejitvi trajanja delovnega razmerja iz pogodbe o zaposlitvi, sklenjene med učiteljem s krajšim delovnim časom in tem ravnateljem, izključno pristojnost odbor Evropskih šol za pritožbe.

Četrto vprašanje

77 Glede na odgovor na drugo vprašanje na četrto ni treba odgovoriti.

Stroški

78 Ker je ta postopek za stranke v postopkih v glavni stvari ena od stopenj v postopkih pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (četrti senat) razsodilo:

- 1. Člen 27(2), prvi pododstavek, prvi stavek, Konvencije o Statutu Evropskih šol, sklenjene v Luxembourggu 21. junija 1994 med državami članicami in Evropskimi skupnostmi, je treba razlagati tako, da učitelji s krajšim delovnim časom, zaposleni na evropski šoli, ki jih niso napotile države članice, spadajo med osebe, ki so zajete v tej določbi, drugače kot upravno in pomožno osebje, ki je iz te določbe izključeno.**
- 2. Člen 27(2), prvi pododstavek, prvi stavek, Konvencije o Statutu Evropskih šol je treba razlagati tako, da ne nasprotuje temu, da se dogovor o omejitvi trajanja delovnega razmerja iz pogodbe o zaposlitvi, sklenjene med šolo in učiteljem s krajšim delovnim časom, šteje za akt, ki učitelju s krajšim delovnim časom škoduje.**
- 3. Člen 27(2), prvi pododstavek, prvi stavek, Konvencije o Statutu Evropskih šol je treba razlagati tako, da ne nasprotuje temu, da akt, ki ga ravnatelj evropske šole sprejme pri izvajanju svojih pooblastil, načeloma spada v to določbo. Točke 1.3, 3.2 in 3.4 Pogojev za zaposlitev učiteljev s krajšim delovnim časom, zaposlenih med 1. septembrom 1994 in 31. avgustom 2011, je treba razlagati tako, da ima v sporu glede zakonitosti dogovora o omejitvi trajanja delovnega razmerja iz pogodbe o zaposlitvi, sklenjene med učiteljem s krajšim delovnim časom in tem ravnateljem, izključno pristojnost odbor Evropskih šol za pritožbe.**

Podpisi